

การประเมินตามสภาพจริงในชั้นเรียน

Authentic assessment in the classroom

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรารักษ์ กำจัดภัย

Assistant Professor Dr. Sumran Gudjudpai

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทคัดย่อ

การประเมินตามสภาพจริงในชั้นเรียน เป็นกระบวนการวัดและประเมินศักยภาพของผู้เรียนแบบองค์รวม ผ่านการลงมือปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงและมีความหมายต่อผู้เรียน การประเมินตามสภาพจริงสนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างการตอบสนองอย่างหลากหลาย และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ทั้งความเข้าใจที่ลุ่มลึก ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม และเจตคติ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง การประเมินตามสภาพจริงจะกำหนดภาระงานซึ่งเป็นสถานการณ์ใหม่ที่มีความหมายและผู้เรียนมีส่วนร่วมในบริบทที่หลากหลาย โดยผู้เรียนจะต้องมีการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะต่างๆ ในการดำเนินงานที่กำหนดนั้น การทำงานในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเผชิญหรือแก้ปัญหาในงานที่มีความสลับซับซ้อนได้ในอนาคตเมื่อพวกเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่

คำสำคัญ การประเมินตามสภาพจริง

ABSTRACT

Authentic assessment in the classroom is a process to measure and evaluate the potential of the students holistically through practical work, corresponding to the real and meaningful to learners. Authentic assessment allows students to construct a variety of responses and it captures aspects of students' knowledge, deep understanding, problem-solving skills, social skills, and attitudes that are used in a real-world, or simulation of a real-world situation. Authentic assessments set meaningful and engaging tasks, in a rich context, where the learner applies knowledge and skills, and performs the task in a new situation. Authentic tasks help students rehearse for the complex ambiguities of adult and professional life.

Keyword : Authentic assessment

บทนำ

ปัจจุบันนักการศึกษาทั้งหลายได้พยายามที่จะออกแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ให้ทันต่อสภาพการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญอย่างมากในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนก็คือ แนวทางการวัดและ

ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งลำพังการใช้เพียงแค่การทดสอบทักษะบางอย่างหรือความรู้ความจำเกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างๆ ไม่อาจวัดความสามารถแท้จริงของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเพื่อให้การประเมินสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มีความถูกต้องแม่นยำ วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะต้องตรวจสอบที่ความสามารถโดยรวมของผู้เรียน ซึ่งสิ่งนี้สามารถทำให้สัมฤทธิ์ผลได้

โดยใช้ “การประเมินตามสภาพจริง” (Kenneth D. Moore, 2012, p. 239) ซึ่งในบทความนี้ ผู้เขียนขอแนะนำ “การประเมินตามสภาพจริง” ทางเลือกใหม่ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้สอนได้เข้าใจอย่างชัดเจน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียนต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง

“การประเมินตามสภาพจริง” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Authentic assessment ซึ่งในปัจจุบันได้รับความสนใจและกล่าวถึงอย่างแพร่หลายในแวดวงนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น

Nola Aitken และ Lydia Pungur (n.d., online) ได้ให้แนวคิดว่าการประเมินแบบดั้งเดิมที่ยังนิยมใช้กันอยู่นั้น จะให้ความสำคัญกับงานที่มีประสิทธิภาพและการทดสอบ (efficient tasks and tests) ในการประเมินเพื่อตัดสินความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่การประเมินตามสภาพจริงจะเน้นการประเมิน “ความสามารถของผู้เรียนแบบองค์รวม” ไม่สนใจประเมินความจำเหมือนวิธีดั้งเดิม แต่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการตอบสนองหรือแสดงออกอย่างหลากหลาย ได้ใช้ทั้งความเข้าใจที่ลุ่มลึก ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม และเจตคติ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลอง การประเมินตามสภาพจริงจะกำหนดภาระงาน ซึ่งเป็นสถานการณ์ใหม่ที่มีความหมาย และผู้เรียนมีส่วนร่วมในบริบทที่หลากหลาย โดยผู้เรียนจะต้องมีการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะต่างๆ ในการดำเนินงานที่กำหนดนั้น

Kenneth D. Moore (2012, p. 239) มองว่า การใช้เพียงแค่การทดสอบทักษะบางอย่างหรือความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงต่างๆ ไม่อาจวัดความสามารถแท้จริงของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้การประเมินสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มีความถูกต้องแม่นยำ วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะต้องตรวจสอบที่ความสามารถโดยรวมของผู้เรียน Moore เสนอว่า “การประเมินตามสภาพจริง” เป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สัมฤทธิ์ผลดังกล่าวได้ เนื่องจากมีการกำหนดงานหรือภาระงานให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และมีการประเมินการ

ปฏิบัติงานนั้นโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Rubrics ซึ่งงานหรือภาระงานที่มอบหมายนั้น จะต้องสอดคล้องกับสถานการณ์โลกแห่งความจริง เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่จะใช้ทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ลงมือปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับสภาพจริง

Dave Atlas (n.d., online) มองว่า การประเมินแบบดั้งเดิมจะให้ความสนใจกับมาตรฐานของผลลัพธ์ (Outcome standard) สำหรับใช้ในการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน ทำให้ไม่สามารถบ่งบอกความสำเร็จในการนำใช้หลักสูตรตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างแท้จริง ดังนั้น การนำเอาวิธีการประเมินตามสภาพจริงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นทางเลือกใหม่ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติผู้สอนอย่างมาก ที่มีต่อบทบาทการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากมันเป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนคติใหม่ในเรื่องของการประเมิน ที่จำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการทัศนคติใหม่นี้ ต้องยึดความต้องการจำเป็นและเป้าหมายของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้เรียนต้องไม่ใช่ผู้รับความรู้ (Passive recipients) แต่ต้องเป็นผู้ปฏิบัติและใช้ความรู้ (Active learners) หลักสูตรหรือบทเรียนไม่ใช่ดึงออกมาจากตำรา แต่ให้ยึดตามความสนใจของผู้เรียนภายใต้ประเด็นหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสอน ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นทีม

ศิริชัย กาญจนวาสี (2546, หน้า 12-14) ได้กล่าวถึงกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ว่า ควรสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และรูปแบบหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ ก็คือ “การประเมินตามสภาพจริง” โดยที่การประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการตัดสินความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราวเหตุการณ์ จากสภาพจริงหรือคล้ายจริงที่ประสบในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนได้ตอบสนองโดยการแสดงออก ลงมือกระทำ หรือผลิต จากกระบวนการทำงานตามที่คาดหวังและผลผลิตที่มีคุณภาพจะเป็นการสะท้อนภาพเพื่อลงสรุปถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ

ของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด น่าพอใจหรือไม่ อยู่ในความสนใจใด ซึ่งการประเมินตามสภาพจริงนี้ เป็นกระบวนการที่เน้นการประเมินการปฏิบัติ (Performance assessment) โดยสามารถใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ช่วยส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน และผลงานในแฟ้มสามารถใช้สะท้อนความรู้ ความสามารถและทักษะของผู้เรียน ส่วนเครื่องมือและวิธีสำหรับการวัดและประเมินผลที่ตรงกับแนวคิดการประเมินตามสภาพจริง มีหลากหลายประเภท เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การรายงานตนเอง การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การทดสอบภาคปฏิบัติ เป็นต้น

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 487) กล่าวถึงการประเมินสภาพจริง ว่าเป็นการประเมินผลผู้เรียนที่ใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินทักษะที่ซับซ้อน ทักษะการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริง อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์จริงในชีวิตจริง เน้นพัฒนาการที่ปรากฏให้เห็นทั้งในและนอกห้องเรียน โดยมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย และเกิดขึ้นในทุกบริบทเท่าที่จะเป็นไปได้ รวมทั้งเป็นการประเมินที่มีลักษณะไม่เป็นทางการ

จากความคิดเห็นและมุมมองของนักการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริงดังกล่าวมาข้างต้น พอสรุปเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง เชื่อมโยงสู่ชั้นเรียนได้ว่า การประเมินตามสภาพจริงในชั้นเรียนเป็นกระบวนการวัดและประเมินศักยภาพของผู้เรียนแบบองค์รวม ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ผ่านการลงมือปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงและมีความหมายต่อผู้เรียน ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งในการปฏิบัติงานทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นทีม ผู้เรียนได้ตอบสนองหรือแสดงออกอย่างหลากหลาย ได้ใช้ทั้งความเข้าใจที่ลุ่มลึก เจตคติ ทักษะในการแก้ปัญหา และทักษะทางสังคม มีโอกาสได้ประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง ผู้สอนใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย สำหรับใช้ในการวัดและประเมินการปฏิบัติงานของผู้เรียน เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การรายงานตนเอง การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผลการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้

มีความถูกต้องแม่นยำ สอดคล้องความสามารถแท้จริงของผู้เรียน สำหรับใช้เป็นสารสนเทศในการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หรือเพื่อตัดสินผลการเรียน

ลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง

ลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง พอสรุปได้ ดังนี้ (Nola Aitken and Lydia Pungur, n.d., online; จินตนา ธนวิบูลย์ชัย, 2548, 317-319; ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552, หน้า 491-493)

1. การประเมินตามสภาพจริง จะมุ่งประเมินความสามารถของผู้เรียนแบบองค์รวม ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ผ่านการลงมือปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงและมีความหมายต่อผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การวัดและประเมินงานของผู้เรียนได้อย่างมีความหมายและถูกต้อง ทั้งนี้เพราะการประเมินตามสภาพจริงถูกออกแบบเพื่อประเมินงานต่างๆ ที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม เช่น การทำโครงการ การทดลองในห้องปฏิบัติการ การนำเสนอปากเปล่า การการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

2. การประเมินตามสภาพจริง ผู้เรียนต้องได้ใช้ทักษะการคิดขั้นสูง และการประยุกต์ใช้ความรู้ โดยแนวคิดพื้นฐานของการประเมินตามสภาพจริงเชื่อว่า การเรียนรู้ไม่ได้เป็นเพียงเรื่องของการท่องจำ แต่จะต้องเกิดจากการใช้ทักษะการคิดขั้นสูง เพื่อเชื่อมต่อการประยุกต์ใช้ความรู้นั้นหมายความว่า นอกเหนือจากความรู้ที่ได้ ผู้เรียนยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ทำอะไรได้

3. การประเมินตามสภาพจริง เน้นการประเมินที่ให้ผู้เรียนได้ตอบสนองหรือแสดงออกอย่างหลากหลาย ได้ใช้ทั้งความเข้าใจที่ลุ่มลึก ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม และเจตคติ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง

4. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง การวัดและประเมินแบบดั้งเดิมถูกมองว่าขาดการเชื่อมโยงระหว่างทักษะที่ได้รับจากการสอนในห้องเรียนกับสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเผชิญในสถานการณ์ที่เป็นจริง ในขณะที่การ

ประเมินสภาพจริงมุ่งประเมินที่ผลงานเฉพาะเจาะจงของผู้เรียน เช่น การประเมินการทำโครงการ การประเมินการเขียนเรียงความ เป็นต้น ทำให้ผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความถูกต้องและเชื่อถือได้

5. การประเมินตามสภาพจริง มีการให้ผู้เรียนประเมินผลงานตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ มองเห็นจุดอ่อนและจุดแข็งของตนเอง ทำให้สามารถตั้งเป้าหมายที่จะพัฒนาการเรียนรู้นั้นในอนาคตได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของตนเอง

6. การประเมินตามสภาพจริง มีการใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงระยะเวลาหนึ่ง เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การให้บันทึกสภาพ การปฏิบัติงานเป็นระยะๆ การให้แสดงละครหรือบทบาทสมมติ การใช้ผังมโนทัศน์ การใช้แฟ้มผลงานดีเด่น การให้รวมกลุ่มทำงานเกี่ยวกับการออกแบบและการสร้างโมเดลต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องทำการประเมินเป็นระยะอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อยืนยันการเรียนรู้ที่คงทน รวมถึงเพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน

7. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินแบบอิงเกณฑ์ที่ตัดสินการปฏิบัติงานของผู้เรียนตามระดับคุณภาพหรือมาตรฐานของงานที่ได้เรียนรู้ ไม่ได้ตัดสินโดยการเปรียบเทียบกับผู้เรียนคนอื่นๆ เหมือนกับการประเมินแบบอิงกลุ่ม

8. การประเมินตามสภาพจริง สามารถดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนปกติทั้งในและนอกห้องเรียน และถือว่เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน

9. การประเมินตามสภาพจริง ทำให้ได้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่สอดคล้องหรือตรงตามสภาพการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะการประเมินตามสภาพจริงจะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการตอบสนองหรือแสดงออกอย่างหลากหลาย ได้ใช้ทั้งความเข้าใจที่ลุ่มลึก ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม และเจตคติ

10. การประเมินตามสภาพจริงใช้การประเมินในแง่ของ “Assessment” ไม่ใช่ “Evaluation” ซึ่งทั้งสองคำนี้ต่างกัน กล่าวคือ Evaluation มุ่งนำผลการวัดเชิงปริมาณมาใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินคุณภาพ แต่ Assessment มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศทั้งเชิงปริมาณ และเชิงบรรยายอย่างเป็นระบบ แล้วนำข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมได้มาเรียบเรียงให้เห็นคุณลักษณะที่แท้จริงทั้งจุดเด่นที่ควรพัฒนา และจุดด้อยที่ควรปรับปรุงแก้ไข นักการศึกษาหลายท่านมองว่า การประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนไม่ควรมีความหมายแค่นำผลการวัดเชิงปริมาณที่ได้มาตัดสินว่าสอบได้ หรือสอบตก เรียนดี หรือเรียนไม่ดีเท่านั้น แต่ควรเป็นการประเมินที่นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน การประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน จึงไม่ควรใช้ Evaluation เพื่อตัดสินคุณภาพของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีความหมายรวมไปถึง Assessment เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนด้วย

11. การประเมินตามสภาพจริง ยังมีข้อจำกัดบางอย่าง ได้แก่ (1) อาจใช้ได้ไม่เหมาะสมกับทุกกรณี (2) การให้ความน่าเชื่อถือ การได้รับการสนับสนุนในวงกว้าง และการได้รับการยอมรับโดยทั่วไปยังน้อย (3) การตั้งความคาดหวังที่อาจจะสูงเกินไป (4) การสรุปอ้างอิงอาจผิดพลาดได้ เนื่องจากจำนวนงานต่างๆ ที่กำหนดให้อาจไม่เหมาะสม และ (5) การเพิ่มค่าใช้จ่าย และเวลาในการพัฒนาและทดลองใช้เครื่องมือต่างๆ

12. การประเมินแบบดั้งเดิมยังคงใช้ร่วมกับการประเมินตามสภาพจริงได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และผลลัพธ์ที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียน

การประเมินตามสภาพจริงในการจัดการเรียนการสอน

การประเมินตามสภาพจริง มักใช้ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงหรือเกิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic learning) โดยที่ การเรียนรู้ตามสภาพจริงนี้ Steve Revington (n.d., online) ได้นิยามว่า เป็นการเรียนรู้ในชีวิตจริง และเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างผลผลิตหรือผลงานที่เป็นรูปธรรม มีประโยชน์และมีความหมายต่อชีวิตจริงของพวกเขา โดยงานที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัตินั้นต้องเป็น

งานในชีวิตจริง หรือจำลองคล้ายชีวิตจริง ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวการประเมินตามสภาพจริงนี้ Nola Aitken and Lydia Pungur (n.d., online) ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน ดังนี้

1. ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่มีความหมายเพื่อมุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนควรดำเนินการดังนี้ ประการแรกสุด ให้ระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังซึ่งโดยทั่วไปจะต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ประการที่สอง กำหนด “หลักฐานการเรียนรู้” ที่ยอมรับได้ พร้อมระบุวิธีการวัดและประเมินผล รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ ซึ่งอาจเป็นแบบทดสอบ การประเมินการปฏิบัติงาน และการให้คะแนนแบบ Rubrics จากนั้นออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับเนื้อหาหรือบทเรียน ระบุสื่อ ทรัพยากร และแหล่งเรียนรู้ ประการสุดท้ายดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

2. ใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย และเน้นการมีส่วนร่วม ซึ่งการประเมินจำเป็นต้องพิจารณาใช้ทั้งวิธีแบบดั้งเดิมเพื่อประเมินความรู้ให้ได้กว้างและครอบคลุม (breadth of knowledge) และวิธีการประเมินตามสภาพจริงเพื่อประเมินความรู้และความเข้าใจที่ลึกซึ้ง (depth of knowledge and understanding) ทั้งนี้เพื่อให้ผลการประเมินช่วยให้เห็นภาพเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์

3. ผู้เรียนจะต้องรับรู้และเห็นด้วยกับเกณฑ์หรือรายการประเมิน Rubrics ของการให้คะแนนผลงานหรือการปฏิบัติงาน ก่อนลงมือดำเนินงานที่ได้รับมอบหมาย ผู้สอนต้องอธิบายหรือให้เห็นลักษณะของงานในแต่ละระดับคุณภาพของแต่ละเกณฑ์หรือรายการประเมิน

4. ต้องมีการทดลองใช้ Rubrics ที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสร้างขึ้น โดยใช้ตัวอย่างงานของผู้เรียน จากนั้นปรับปรุง Rubrics ให้มีความตรงและความเชื่อมั่นยิ่งขึ้นสำหรับนำไปใช้ต่อไป

5. ผู้สอนจะต้องมองการประเมินเป็นเหมือนการเฉลิมฉลองการเรียนรู้ของผู้เรียน เริ่มจากให้ผู้เรียนได้ประเมินงานตนเองเพื่อค้นหาจุดแข็งและจุดด้อย

จากนั้นร่วมมือกับผู้สอนตั้งเป้าหมายใหม่ในการพัฒนาการปฏิบัติงาน โดยร่วมกันค้นหาข้อผิดพลาดและวิธีการแก้ไขเพื่อรับการเฉลิมฉลองความสำเร็จของงานในอนาคต

6. ให้ผู้เรียนได้มีทางเลือกในการสร้างชิ้นงานที่พวกเขาพอใจเพื่อรับการประเมิน เช่น ทางเลือกระหว่างการเขียนจดหมายถึงเพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลในจินตนาการ เพราะผู้เรียนจะได้ทุ่มเทปฏิบัติงานที่เลือกอย่างเต็มที่และลุ่มลึก ทำให้ได้ผลงานที่ตรงกับความสามารถแท้จริง

7. ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในงานหรือการปฏิบัติงานที่ได้รับการประเมิน โดยผู้สอนต้องให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ใช้ในการวางแผนว่าจะปรับปรุงแก้ไขอะไรบางอย่างไว้

8. ผู้สอนต้องมองว่า สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินระหว่างการเรียนการสอนหรือการประเมินเพื่อพัฒนา คือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ และเพื่อให้ผู้เรียนคิดอย่างรอบคอบว่าพวกเขาจะรู้และสามารถทำอะไรได้บ้าง

สำหรับผู้เขียนเองคิดว่า ผู้สอนควรใช้การประเมินตามสภาพจริงดำเนินการไปพร้อมกันและผสมผสานกันไปกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ก็เพื่อประเมินผู้เรียนโดยองค์รวมในแง่มุมต่างๆ ในการปฏิบัติตาม “ภาระงาน” หรือสร้าง “ผลงาน” ที่ได้กำหนดร่วมกันกับผู้สอน ทำให้เห็นสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนเป็นรายบุคคล อันจะนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้สูงสุดเต็มตามศักยภาพที่ควรจะเป็น ดังนั้นผู้สอนจึงต้องสอนไป ประเมินไป นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ขั้นตอนการประเมินตามสภาพจริง

ในการประเมินตามสภาพจริง ผู้เขียนขอแนะนำให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดงานหรือภาระงานให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งงานหรือภาระงานนี้ จะต้องมุ่งประเมินความสามารถของผู้เรียนแบบองค์รวม ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ตามเป้าหมายการเรียนรู้ (ตัวชี้วัดหรือผลการ

เรียนรู้/คุณลักษณะที่พึงประสงค์/สมรรถนะสำคัญที่ต้องการพัฒนา เป็นต้น) ที่ออกแบบไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยลักษณะงานควรเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ทั้งความเข้าใจที่ลุ่มลึก ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม และเจตคติ และที่สำคัญต้องสอดคล้องกับชีวิตจริงและมีความหมายต่อผู้เรียน ทั้งนี้ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดด้วย

2. กำหนดขอบเขตของสิ่งประเมินให้ชัดเจน ซึ่งในที่นี้ก็คือ การกำหนดว่าในการปฏิบัติงานหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมายนั้น จะประเมินสิ่งใดบ้าง โดยให้พิจารณาความสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ เช่น ผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันกำหนดสิ่งที่ต้องประเมินในการปฏิบัติงานหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่ 1) ประเมินความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ 2) ประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน 3) ประเมินผลงานหรือชิ้นงานที่ได้จากการปฏิบัติงาน และ 4) ประเมินความรับผิดชอบในการทำงาน

3. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประเมิน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินให้สอดคล้องกับขอบเขตของสิ่งที่ต้องประเมินตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2 เช่น วัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมินการปฏิบัติงานหรือภาระงานที่มอบหมาย ใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ 2) กระบวนการปฏิบัติงาน 3) ผลงานหรือชิ้นงานที่ได้จากการปฏิบัติงาน และ 4) ประเมินความรับผิดชอบในการทำงาน ส่วนเป้าหมายในการประเมิน ผู้สอนต้องมีความชัดเจนว่า ต้องการทำการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนหรือเพื่อให้คะแนนสำหรับใช้เป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินผลการเรียน แต่โดยทั่วไป มักใช้การประเมินตามสภาพจริงในระหว่างการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนด

4. กำหนดผู้ประเมิน โดยผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันพิจารณาว่า ในการประเมินการปฏิบัติงานหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมายของผู้เรียน จะมีผู้ประเมินเป็นใครบ้าง เช่น ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

5. เลือกวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยทั่วไปงานหรือภาระงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงนั้น จะต้องให้ผู้เรียนได้กระทำจริงทั้งในและนอกห้องเรียน

ให้ผู้เรียนได้ตอบสนองหรือแสดงออกอย่างหลากหลาย ได้ใช้ทั้งความเข้าใจที่ลุ่มลึก ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม และเจตคติ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายเช่นกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศอย่างรอบด้านและครอบคลุม เช่น

5.1 การสังเกตตามสภาพจริง เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเฝ้าดูสิ่งต่างๆ ในสถานการณ์จริงที่เป็นธรรมชาติอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยใช้ประสาทสัมผัสทางตาและหูเป็นสำคัญ และมีการจดบันทึกสิ่งที่สังเกตได้ อย่างเป็นระบบระเบียบ การสังเกตตามสภาพจริง ผู้สังเกตต้องไม่มีการจัดกระทำหรือวางเงื่อนไขใดๆ ในสถานการณ์นั้น ซึ่งในการประเมินตามสภาพจริงมักเป็นการสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกมาของผู้เรียนในสถานการณ์ต่างๆ หลายๆ ครั้ง ในระยะเวลาที่นานพอควร ทั้งในขณะที่ปฏิบัติภาระงานที่มอบหมาย รวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกตามปกติในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามสภาพแท้จริงของผู้เรียน สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ในการใช้ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกับวิธีการหรือเครื่องมือวัดและประเมินผลอื่นๆ

5.2 การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาหรือพูดคุยอย่างมีจุดมุ่งหมาย เครื่องมือสำคัญในการสัมภาษณ์ คือ ปากกับหู และมีการบันทึกสิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบระเบียบ ในการประเมินตามสภาพจริง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ควรเป็นข้อมูลเชิงลึก และมีรายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้เรียนสามารถใช้ได้ทั้งการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ การสัมภาษณ์สามารถวัดความรู้ของผู้เรียนได้อย่างลึกซึ้งมากกว่าการใช้แบบทดสอบ หรือบางกรณีก็ไม่สามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบ การสัมภาษณ์สามารถวัดในสิ่งที่การสังเกตทำไม่ได้ เช่น ความคิดเห็น ความรู้สึก ความเชื่อ ความสนใจ การสัมภาษณ์ที่ดีควรเตรียมชุดคำถามไว้ล่วงหน้า จัดกลุ่ม และลำดับคำถามเอาไว้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและไม่วกวน การสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการพูดคุยอย่างเป็นธรรมชาติ จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจและอยากจะสนทนาด้วย อย่างไรก็ตาม ข้อมูล

เกี่ยวกับตัวผู้เรียนอาจจำเป็นต้องเก็บรวบรวมโดยการสัมภาษณ์จากคนใกล้ชิด เช่น ผู้ปกครอง เพื่อนสนิท ผู้สอน ในรายวิชาอื่นๆ เป็นต้น

5.3 การสอบถาม เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ความต้องการ ความพึงพอใจ ความสนใจ ความรู้สึก หรือข้อเท็จจริงต่างๆ โดยใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเขียนตอบอย่างอิสระลงในแบบสอบถาม ซึ่งอาจเป็นแบบเลือกตอบจากตัวเลือกที่กำหนด (คำถามปลายปิด) เขียนตอบแบบสั้นๆ หรือเขียนพรรณนาได้อย่างเสรี (คำถามปลายเปิด)

5.4 การทดสอบ ในการประเมินตามสภาพจริง ถ้าจำเป็นต้องใช้การทดสอบร่วมด้วย ข้อสอบควรมีลักษณะที่เป็นการยกสถานการณ์ปัญหาจริงหรือเลียนแบบสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันและมีความหมายต่อผู้เรียน เพื่อนำมากระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตอบโดยใช้ความรู้ความสามารถหลายด้าน รวมถึงได้ใช้การคิดขั้นสูง ควรมีคำตอบถูกได้หลายคำตอบ และมีวิธีการหาคำตอบได้หลายวิธี รวมทั้งมีเกณฑ์การให้คะแนนตามความสมบูรณ์ของคำตอบอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ในการประเมินตามสภาพจริง ยังสามารถใช้การทดสอบภาคปฏิบัติร่วมด้วยได้ตามความเหมาะสม

5.5 การตรวจผลงานหรือชิ้นงาน ผลงานหรือชิ้นงานอันเป็นผลผลิตจากการที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงานหรือภาระงานต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย เช่น ผลงานการเขียนเรียงความ ผลงานสิ่งประดิษฐ์ ผลงานการวาดภาพ ผลงานการแต่งคำประพันธ์ ผลงานการเขียนรายงานโครงการ ผลงานการบันทึกผลการทดลอง เป็นต้น ในการตรวจผลงานหรือชิ้นงานใดๆ จะต้องมีเกณฑ์การให้คะแนน หรือเกณฑ์ตัดสินคุณภาพอย่างชัดเจนและเหมาะสม ซึ่งอาจใช้วิธีการให้คะแนนแบบ Rubrics ก็ได้

5.6 การใช้บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนหรือผลงานของผู้เรียน เพื่อดูความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน จากแหล่งผู้ให้ข้อมูลต่างๆ เช่น จากเพื่อนครู เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น

5.7 การใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) แฟ้มสะสมผลงาน เป็นการจัดเก็บตัวอย่างผลงานที่มีการรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตลอดช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจจัดเก็บเป็นแฟ้ม ก่อร่าง แผ่นดิสก์ อัลบั้ม หรืออื่นๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพยายาม ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ในเรื่องนั้นๆ หรือหลายๆ เรื่อง

6. กำหนดเกณฑ์ในการประเมินการปฏิบัติงาน และผลงานชิ้นงาน ที่เกิดจากปฏิบัติงานที่มอบหมายนั้น ซึ่งการกำหนดเกณฑ์การประเมินนี้ จะต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และผู้เรียนจะต้องมีส่วนในการกำหนดร่วมกับผู้สอน จากนั้นจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ชัดเจน

7. จัดทำเอกสารใบงานอย่างชัดเจน ซึ่งเอกสารใบงานควรมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) ชื่อใบงาน 2) วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน 3) หลักฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม และมีความสัมพันธ์โดยตรงเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 69) ได้แก่ (1) หลักฐานการเรียนรู้ประเภทผลผลิต เช่น ผลงานสร้างสิ่งประดิษฐ์ ผลงานการสร้างแบบจำลอง ผลงานการจัดทำแผนภูมิ ผลผลิตจากการทำโครงการ เป็นต้น และ (2) หลักฐานการเรียนรู้ประเภทผลการปฏิบัติ เช่น การสาธิต การนำเสนองานหน้าชั้นเรียน การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น ซึ่งในการปฏิบัติตามภาระงานนั้น อาจแสดงหลักฐานการเรียนรู้ได้ทั้งที่เป็นประเภทผลผลิตและประเภทผลการปฏิบัติ 4) วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการระบุว่าตามหลักฐานการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในข้อ 3 นั้น จะวัดและประเมินด้วยวิธีการใด ใช้เครื่องมืออะไร ระบุเกณฑ์การประเมิน พร้อมแนบเครื่องมือวัดและประเมินผลประกอบ จะช่วยให้ผู้เรียนได้วางแผนปฏิบัติภาระงานได้อย่างมีความหมายและมีทิศทาง 5) คำชี้แจงการปฏิบัติงาน เป็นการระบุอย่างชัดเจนว่า ให้ผู้เรียนทำอะไรบ้าง อย่างไรก็ตามลำดับขั้นตอน และ 7) ปฏิทินการติดตาม วัดและประเมินผลการปฏิบัติงาน และกำหนดวันส่งงาน

8. ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามภาระงานที่มอบหมาย
ในขั้นนี้ ผู้เรียนจะเริ่มดำเนินการทำกิจกรรมต่างๆ ตามแผนการ
ปฏิบัติงานของแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม

9. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และให้คำแนะนำ
ในระหว่างดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ตามภาระงานที่มอบหมาย
ผู้สอนและ/หรือผู้เกี่ยวข้องจะต้องกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ
วัดและประเมินย่อยระหว่างการปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีการ
และเครื่องมือต่างๆ ที่กำหนดไว้ เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดที่
ต้องปรับปรุง แล้วให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุง
หรือพัฒนางานของตน รวมทั้งเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อ
ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน

10. ประเมินสรุปรวบยอดเกี่ยวกับการปฏิบัติภาระงาน
ที่มอบหมาย ในขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินผลสรุปการ
ปฏิบัติภาระงานของผู้เรียน โดยมุ่งประเมินตาม “หลักฐาน
การเรียนรู้” ที่ระบุไว้ โดยอาจใช้ผู้ประเมินหลายฝ่าย เช่น
ผู้สอน ผู้เรียน และ/หรือผู้เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตาม
น้ำหนักของการประเมินควรอยู่ที่ผู้สอน เพราะผู้สอน คือ
ผู้ที่มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนมากที่สุด จากการ
รวบรวมอย่างรอบด้านทั้งก่อน ระหว่าง และสิ้นสุดการ
ปฏิบัติงาน

บทสรุป

1. การประเมินตามสภาพจริงในชั้นเรียน เป็นกระบวนการ
วัดและประเมินศักยภาพของผู้เรียนแบบองค์รวม ผ่านการ
ลงมือปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงและมีความหมาย
ต่อผู้เรียน ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นส่วนหนึ่งของการ
จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งในการ
ปฏิบัติงานนั้น ผู้เรียนได้ตอบสนองหรือแสดงออกอย่าง
หลากหลาย ได้ใช้ทั้งความเข้าใจที่ลุ่มลึก เจตคติ ทักษะใน
การแก้ปัญหา และทักษะทางสังคม มีโอกาสได้ประเมิน
การปฏิบัติงานของตนเอง ผู้สอนใช้วิธีการและเครื่องมือที่
หลากหลายในการวัดและประเมินการปฏิบัติงานของ
ผู้เรียน เพื่อให้ผลการประเมินที่ถูกต้องแม่นยำ สอดคล้อง
ความสามารถแท้จริงของผู้เรียน สำหรับใช้เป็นสารสนเทศ
ในการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หรือเพื่อ
ตัดสินผลการเรียน

2. ลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง
ได้แก่ 1) มุ่งประเมินความสามารถของผู้เรียนแบบองค์รวม
ผ่านการลงมือปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงและมีความ
หมาย 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดงาน และได้
ลงมือปฏิบัติจริง 3) ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะ
การคิดขั้นสูง 4) ผู้เรียนได้ตอบสนองอย่างหลากหลาย
ได้ใช้ทั้งความเข้าใจที่ลุ่มลึก ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะ
ทางสังคม และเจตคติ 5) เป็นการวัดและประเมินผลการ
เรียนรู้ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง 6) ผู้เรียนได้ประเมินผล
งานตนเอง ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นจุดอ่อนและจุดแข็ง ทำให้
สามารถตั้งเป้าหมายที่จะพัฒนาการเรียนรู้อีกในอนาคตได้
อย่างเหมาะสม 7) ใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย
อย่างต่อเนื่อง 8) ประเมินการปฏิบัติงานของผู้เรียน
แบบอิงเกณฑ์ตามระดับคุณภาพหรือมาตรฐานของงาน
9) สามารถดำเนินการควบคุมไปกับการจัดการเรียนการสอน
ปกติทั้งในและนอกห้องเรียน และถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ
การเรียนการสอน 10) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
ได้สอดคล้องหรือตรงตามสภาพการเรียนรู้ที่แท้จริง และ
11) การประเมินตามสภาพจริงใช้การประเมินในแง่ของ
“Assessment” ไม่ใช่ “Evaluation”

3. การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานการ
ประเมินตามสภาพจริง มีข้อเสนอแนะว่า 1) ผู้สอนต้องออกแบบ
หน่วยการเรียนรู้ โดยควรดำเนินการดังนี้ ขั้นแรกให้ระบุ
ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งโดยทั่วไปต้องครอบคลุม
ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ขั้นที่สอง กำหนด
“หลักฐานการเรียนรู้” ที่ยอมรับได้ พร้อมระบุวิธีการวัด
และประเมินผล รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ จากนั้นออกแบบ
กิจกรรมการเรียนการสอน และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
ขั้นสุดท้ายดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้
เครื่องมือและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) ใช้วิธีการประเมิน
ที่เหมาะสมอย่างหลากหลายและเน้นการมีส่วนร่วม
เพื่อให้ผลการประเมินได้เห็นภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้
อย่างสมบูรณ์ 3) ผู้เรียนจะต้องรับรู้และเห็นด้วยกับเกณฑ์
หรือรายการประเมิน 4) ต้องมีการทดลองใช้ Rubrics ที่ผู้สอน
และผู้เรียนร่วมกันสร้างขึ้น 5) ผู้สอนจะต้องมองการประเมิน
เป็นเหมือนการเฉลิมฉลองการเรียนรู้ของผู้เรียน เริ่มจาก
ให้ผู้เรียนได้ประเมินงานตนเองเพื่อค้นหาจุดแข็งและ

จุดบกพร่องที่ต้องแก้ไข จากนั้นร่วมมือกับผู้สอนตั้งเป้าหมายใหม่ในการพัฒนา เพื่อรองรับการเฉลิมฉลองความสำเร็จของงานในอนาคต 6) ให้ผู้เรียนได้มีทางเลือกในการสร้างชิ้นงานเพื่อรับการประเมิน 7) ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นข้อบกพร่องในงานหรือการปฏิบัติงาน และ 8) ผู้สอนต้องมองว่า สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินระหว่างการเรียนการสอนคือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้

5. การประเมินตามสภาพจริง ควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงและมีความหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยมุ่งประเมินความสามารถของผู้เรียนแบบองค์รวมและสอดคล้องตามเป้าหมายการเรียนรู้ 2) กำหนดขอบเขตของสิ่งประเมินให้ชัดเจนว่า ในการปฏิบัติงานนั้นจะประเมินสิ่งใดบ้างที่

สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ 3) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการประเมินให้สอดคล้องกับขอบเขตของสิ่งที่ต้องประเมิน 4) กำหนดผู้ประเมิน 5) เลือกวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล 6) กำหนดเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติงาน และผลงานที่เกิดจากปฏิบัติงานนั้น 7) จัดทำเอกสารใบงานอย่างชัดเจน 8) ดำเนินกิจกรรมตามภาระงานที่มอบหมาย 9) กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และให้คำแนะนำ ในระหว่างดำเนินกิจกรรมรวมทั้งวัดและประเมินย่อยระหว่างการปฏิบัติงานโดยใช้วิธีการและเครื่องมือต่างๆ ที่กำหนดไว้ เพื่อค้นหาจุดแข็งจุดที่ต้องปรับปรุง แล้วให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงหรือพัฒนางานของตน รวมทั้งเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน และ 10) ประเมินสรุปรวบยอดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่มอบหมาย

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา ธนวิบูลย์ชัย. (2548). การวัดและประเมินตามสภาพจริง ใน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *ประมวลสาระชุดวิชา การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตคอร์ปอเรชัน.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2546). นโยบายการประเมินผลการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ใน สุมิตล ว่องวาณิช. (บรรณาธิการ). *หนังสือชุดปฏิรูปการศึกษา การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *ชุดฝึกอบรบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Dave Atlas. (n.d.). *Authentic Assessment: A Practical Application*. Retrieved from <http://www.montana.edu/facultyexcellence/Papers/Authentic%20Assessment.pdf>.
- Kenneth D. Moore. (2012). *Effective instructional strategies: from theory to practice 3rd ed*. Thousand Oaks, California: SAGE Publications, Inc.
- Nola Aitken and Lydia Pungur. (n.d.). *Authentic assessment*. Retrieved from <http://www.ntu.edu.vn/Portals/96/Tu%20lieu%20tham%20khao/Phuong%20phap%20danh%20gia/authentic%20assessment%202.pdf>.
- Steve Revington. (n.d.). *Authentic learning*. Retrieved from <http://authenticlearning.weebly.com/>.